

AFA Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar är bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter och vi försäkrar drygt fyra miljoner människor i privat näringsliv, kommuner, landsting och regioner. AFA Försäkring drivs utan vinstsyfte och förvaltar cirka 200 miljarder kronor. En viktig del av vår verksamhet är att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön. AFA Försäkring har cirka 650 medarbetare och ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTk.

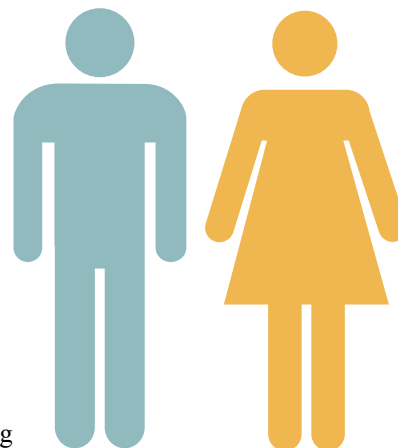

INNEHÅLL

INLEDNING	5
VD HAR ORDET	6
AFA FÖRSÄKRING	8
ÅRSREDOVISNINGAR	
AFA SJUKFÖRSÄKRING	19
AFA TRYGGHETSFÖRSÄKRING	95
AFA LIVFÖRSÄKRING	145
STYRELSER, REVISORER M.FL.	198
MEDELANTAL ANSTÄLLDA, ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE OCH LEDNING	201
VILLKORSTOLKNING	202
ORDLISTA	203
ENGLISH SUMMARY	205
ADRESSER	215

OM AFA FÖRSÄKRING

AFA Försäkring har som vision att se och hjälpa många människor till en tryggare vardag och på så sätt bidra till ett hållbart arbetsliv. Våra försäkringar är en självklar del av kollektivavtalen och det svenska trygghetssystemet där 4,5 miljoner människor omfattas av minst en av våra försäkringar.

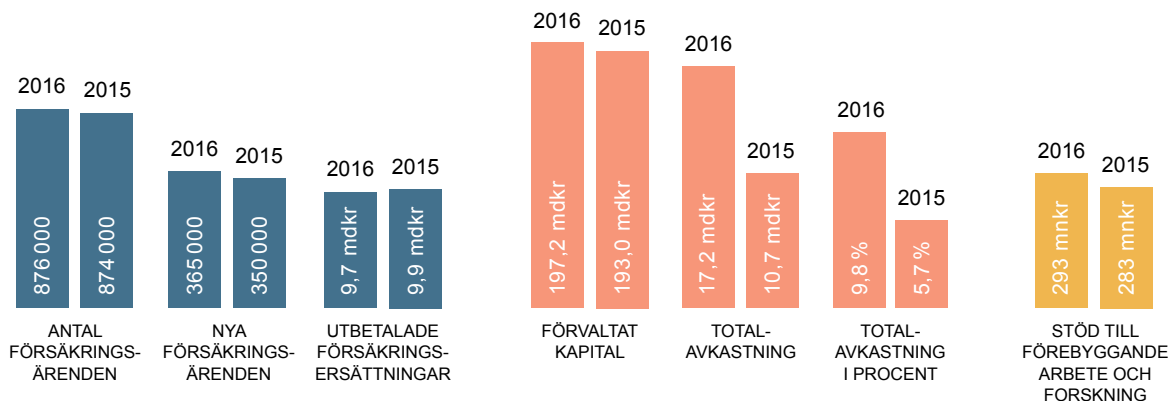
Under år 2016 fick vi in 365 000 nya försäkringsärenden. Vi hanterade drygt 876 000 ärenden och betalade ut 9,7 miljarder kronor i ersättning till de försäkrade. Vårt kapital placeras ansvarsfullt för att ge en avkastning som både tryggar framtida ersättningar och ger låga och långsiktigt stabila premier för våra försäkringstagare. Vi förvaltar cirka 197 miljarder kronor.

På uppdrag av våra ägare och uppdragsgivare bedriver vi också ett viktigt förebyggande arbete för att förbättra arbetsmiljö och hälsa på arbetsplatserna. Vi vill att så få som möjligt ska behöva drabbas av sjukfrånvaro och arbetsskador. I vår unika skadedatabas har vi fakta som rör sjukfrånvaro och arbetsskador från mer än 13 miljoner händelser. Skadedatabasen används som beslutsunderlag i det förebyggande arbetet. Vi är Sveriges största privata FoU-finansiär inom arbetsmiljöområdet. Varje år avsätter vi 150 miljoner kronor till forskning och utveckling inom arbetsmiljö och hälsa.

Våra webbaserade informationssystem för arbetsmiljöarbete (IA-systemen) är ett exempel på vårt förebyggande arbete. IA-systemen gör det möjligt för företag i samma bransch att dela information om arbetsmiljöhändelser och därmed lära av både egna och andras erfarenheter. Under 2016 användes IA-systemen av cirka 800 arbetsgivare i 24 branscher och omfattade totalt runt 582 000 anställda inom såväl privat som offentlig verksamhet.

Vi vill att våra kunder ska tycka att vi är enkla att ha att göra med. Därför arbetar vi hela tiden för att underlätta för kunderna att göra sina anmälningar och att kommunicera med oss på ett så enkelt sätt som möjligt. Vi arbetar även aktivt med att se till att alla som har rätt till ersättning ska få det.

AFA Försäkring i siffror

Fotograf: Heléne Grynfarb

ETT MENINGSFULLT UPPDRAG

En tryggare vardag för arbetstagare och en trygghet för arbetsgivare som är måna om sina anställda. De kollektivavtalade försäkringarna gör livet lite lättare för många människor i Sverige. Det får oss på AFA Försäkring att känna stolthet över vårt uppdrag.

Vi strävar efter att våra anmälningsprocesser ska vara enkla, att den som blir sjuk eller skadar sig i arbetet ska få ersättning och att ohälsan på arbetsplatserna ska minska. Tre exempel på det från 2016 är lanseringen av en digital arbetsgivaranmälan, att vi under året betalade ut 38 miljoner kronor om dagen i ersättningar och sjösättningen av den uppskattade arbetsmiljöutbildningen för chefer, skyddsombud och arbetsmiljöombud i privat sektor.

FORTSATT STARKA FINANSER

En förutsättning för att vi ska kunna garantera våra kunder långsiktig trygghet är att vi förvaltar vårt kapital väl. Det är därför glädjande att det finansiella resultatet även i år är mycket bra och att det överträffar förväntningarna från ingången av året. AFA Försäkring behåller också sin goda konsolidering, trots återbetalningar av tidigare inbetalda premier och ännu ett år med mycket låga premieintäkter.

Efter ett räkenskapsår med ihållande låga räntor och en turbulent aktiemarknad uppgick 2016 års avkastning till 9,8 procent, vilket motsvarar 17,2 miljarder kronor. Bidragande till detta är en fortsatt stark utveckling av värdet på våra aktier, alternativa investeringar och de fastigheter vi äger. Avkastningen täcker med god marginal såväl AFA Försäkrings kostnader för försäkringsersättningar och avsättning för oreglerade skador om sammanlagt 12,6 miljarder kronor som de administrativa driftkostnaderna på cirka 0,8 miljarder kronor.

Den goda konsolideringen resulterade i att styrelsen beslutade om återbetalning av sjukförsäkringspremier i avtalsgruppsjukförsäkringen för år 2004 till arbetsgivare inom den privata sektorn på 2,6 miljarder kronor. Totalt har AFA Försäkring återbetalat cirka 42,8 miljarder kronor för åren 2004–2008. Sjukförsäkringspremien har därmed varit noll sedan 2004 för arbetsgivare inom kommuner, landsting och regioner och för arbetsgivare inom privat näringsliv. Sjukförsäkringspremien fortsätter att vara noll under 2017.

RESULTAT

Det sammanlagda resultatet före bokslutsdispositioner och skatt blev 2,2 miljarder kronor.

ÖKAD KUNSKAP FÖR ETT HÅLLBART ARBETSLIV

AFA Försäkring har administrerat kollektivavtalade försäkringar på uppdrag av arbetsmarknadens parter i mer än ett halvt sekel. Vårt långsiktiga perspektiv visar sig inte bara i att vi försäkrar många människor och förvaltar ett stort kapital, vi ser också en samhällelig vinst i att arbeta förebyggande för att minska antalet arbetsskador och sjukskrivningar på svenska arbetsplatser.

Varje år finansierar vi, på uppdrag av arbetsmarknadens parter, forskning inom hälso- och arbetsmiljöområdet genom anslag på 150 miljoner kronor. I årets fyra öppna anslags-

omgångar kunde vi bidra till ny forskning om bland annat olyckor och ohälsa i industrin, sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa och en ny metod för behandling av prostatacancer. 2016 satsade vi även 30 miljoner kronor i det nystartade forskningsprogrammet Hållbart arbetsliv, ett program avsett att bidra till ökad kunskap om de hinder och möjligheter som ryms i svensk arbetsmarknads utmaning att skapa ett hållbart arbetsliv. Syftet med våra satsningar på forskning är, precis som med de 18 seminarier vi anordnat under året, att öka kunskapen om hur vi kan förebygga och behandla ohälsa i arbetslivet.

Vi sprider också kunskap som vi inhämtar från vår skadedatabas, där vi har samlat över 13 miljoner försäkringsärenden från början av 1970-talet och fram till idag. Varje år presenterar vi färsk statistik i vår arbetsskaderapport. 2016 kunde vi rapportera att senare års ökning av arbetsskador har avstannat. Vi publicerar också fyra delrapporter per år med olika teman, under det gångna året har vi exempelvis presenterat rapporterna Sjukskrivningar under ett arbetsliv och Den bor-tre tidsgränsen i sjukförsäkringen.

I FAS MED VÅR OMVÄRLD

I en allt mer digitaliserad värld ökar allas våra förväntningar på att snabbt och enkelt kunna få tillgång till den information vi behöver. Det gäller naturligtvis också AFA Försäkrings kunder. Det är viktigt för oss att vara en del av denna utveckling, inte minst för att kunna erbjuda en enkel och effektiv ärendehantering och god kundkontakt även i framtiden.

2016 startade vi två långsiktiga utvecklingsarbeten: Framtidssäkring i en digital värld och Kanalstrategin. Inom ramen för dessa ser vi över våra framtida behov av att samverka mer med externa partner för att effektivisera inhämtning och bearbetning av information. Vi arbetar också med att utveckla de kanaler som kunderna använder i sin kontakt med AFA Försäkring. Målet är att öka kundnyttan, förbättra kostnadseffektiviteten och minska ledtiderna.

Det senaste året har vi fortsatt arbetet med att underlätta kommunikationen mellan oss och våra kunder. Vi har bland annat infört en funktion för automatiserad komplettering av personuppgifter, lanserat en version av vår webbplats på lättläst svenska, ökat vår kommunikation via SMS samt utvärderat och förbättrat vår telefonservice.

Den 1 januari 2016 trädde Solvens II-direktivet i kraft. För AFA Försäkring har förberedelser och anpassning av verksamheten enligt det nya europeiska regelverket för försäkringsbolag varit ett prioriterat område i flera år. Med en Solvens II-anpassad styrmodell för risker och särskilt utformade rapporteringslösningar har övergången till det nya regelverket gått som planerat.

ETT GEMENSAMT ARBETE

AFA Försäkrings verksamhet är komplex och kräver många olika kompetenser inom en rad yrkesområden. Det är glädjande att se att vi inom organisationen ständigt hittar nya former för samarbete och inspireras av varandra i arbetet mot det gemensamma målet att våra försäkrade ska få den ersättning de har rätt till.

Med det sagt vill jag avsluta med att tacka alla medarbetare för ett väl utfört arbete och för ert stora engagemang. Att arbeta på AFA Försäkring är att bidra till att hjälpa människor till en tryggare vardag. Det är en förmån att få vara VD för ett företag där vi tillsammans utför ett så meningsfullt uppdrag.

Anders Moberg

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR FÖR AFA FÖRSÄKRING

AFA FÖRSÄKRING

AFA Försäkring är den gemensamma benämningen för AFA Sjukförsäkringsaktiebolag, AFA Trygghetsförsäkringsaktiebolag samt AFA Livförsäkringsaktiebolag. De tre försäkringsföretagen tillhandahåller, på uppdrag av arbetsmarknadens parter, avtalsförsäkringar för den svenska

arbetsmarknaden. Avtalsförsäkringar grundar sig på kollektivavtal mellan olika huvudorganisationer på arbetsmarknaden.

Nedan redovisas ersättningsgrundande händelser per försäkring och försäkringskollektiv, försäkringstyp samt vilket försäkringsföretag som är försäkringsgivare.

Ersättningsgrundande händelse	Försäkring	Försäkringskollektiv	Typ av försäkring	Försäkringsföretag
Sjukdom	Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS)	Arbetare inom enskild sektor (privata och kooperativa företag)	RisKFörsäkring	AFA Sjukförsäkring
Sjukdom och föräldraledighet	Premiebefrielseförsäkring	Arbetare inom enskild sektor (privata och kooperativa företag)	RisKFörsäkring	AFA Sjukförsäkring
Sjukdom	Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS-KL)	Anställda inom kommunal sektor (kommuner och landsting/regioner samt Svenska kyrkan med flera)	RisKFörsäkring	AFA Sjukförsäkring
Sjukdom	Avgiftsbefrielseförsäkring	Anställda inom kommunal sektor (kommuner och landsting/regioner samt Svenska kyrkan med flera)	RisKFörsäkring	AFA Sjukförsäkring
Föräldraledighet	Föräldrapenningtillägg (FPT)	Arbetare inom enskild sektor (privata och kooperativa företag)	RisKFörsäkring	AFA Sjukförsäkring
Arbetskada	Trygghetsförsäkring vid arbetskada (TFA)	Arbetare och tjänstemän inom enskild sektor (privata och kooperativa företag)	RisKFörsäkring	AFA Trygghetsförsäkring
Arbetskada	Trygghetsförsäkring vid arbetskada (TFA-KL)	Anställda inom kommunal sektor (kommuner och landsting/regioner samt Svenska kyrkan med flera)	RisKFörsäkring	AFA Trygghetsförsäkring
Dödsfall	Tjänstegrupplivförsäkring (TGL)	Arbetare inom enskild sektor (privata företag)	Livförsäkring	AFA Livförsäkring
Arbetsbrist	Avgångsbidragsförsäkring (AGB)	Arbetare inom enskild sektor (privata och kooperativa företag)	RisKFörsäkring	AFA Livförsäkring
Dödsfall	Familjeskydd (FSK)	Arbetare inom enskild sektor (privata företag)	Livförsäkring	AFA Livförsäkring

VERKSAMHETENS MÅL

AFA Försäkrings uppdrag är att tillgodose de försäkrades behov av ekonomisk trygghet i arbetslivet till en låg kostnad. I praktiken innebär det att försäkra risker och betala ut ersättning till försäkrade som uppfyller försäkringarnas villkor. AFA Försäkring drivs utan vinstsyfte och har som mål att aktivt arbeta för att alla som har rätt till försäkringsersättning också får det.

Nedan ges en översiktlig presentation av AFA Försäkrings kärnverksamhet och hur målen nås i verksamheten.

Hantera försäkringsärenden

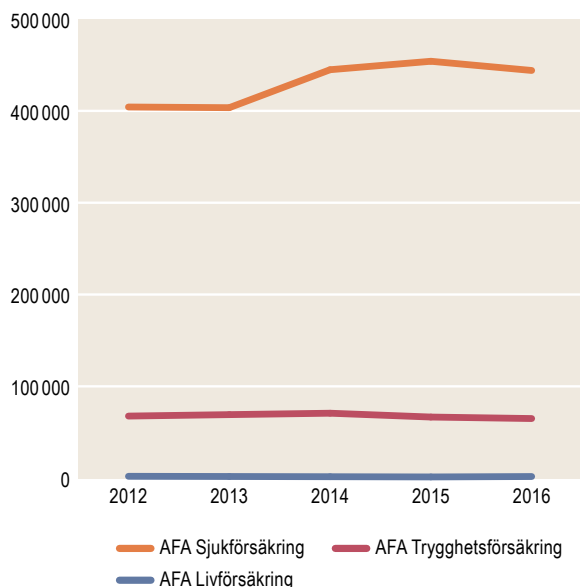
AFA Försäkrings skadereglering ska kännetecknas av hög kvalitet där alla som har rätt till ersättning också får det. Samtidigt ska vi hantera försäkringsärendena till en rimlig kostnad så att premierna kan hållas på en jämn och låg nivå. Vårt mål är en effektiv skadereglering med nöjda försäkrade och nöjda försäkringstagare till en låg hanteringskostnad. För att utvärdera effektiviteten i skaderegleringen mäter vi därför kostnadseffektivitet i hanteringen samt kundnöjdhet.

Kostnadseffektiv hantering av försäkringsärenden

AFA Försäkring har valt att följa upp verksamheten per ersättningsanspråk i stället för per försäkringsärende, eftersom detta ger en tydligare bild av den faktiska aktiviteten i skaderegleringsprocessen. Ett försäkringsärende kan bestå av flera ersättningsanspråk och den försäkrade förväntar sig respons på varje enskilt anspråk, oavsett om det presenterats i samband med en ny försäkringsanmälan eller hör till ett ärende under pågående skadereglering. Mål har satts upp för tid, kvalitet och kostnad:

- Vi mäter tiden från det att den försäkrade inkommit med ett nytt ersättningsanspråk till dess att han eller hon fått ett första besked från oss. Målet är att 90 procent ska ha mottagit ett besked inom 14 dagar. Under 2016 fick 91 procent av kunderna besked inom denna tid, jämfört med 87 procent året innan.
- Vi utvärderar kvaliteten i skaderegleringen genom att kontrollera om den har skett i enlighet med försäkringsvillkoren. Under 2016 har en granskning visat på en god kvalitet i hanteringen av försäkringsärenden.
- Kostnaderna i hanteringen mäts genom att sätta verksamhetens alla driftkostnader för att hantera försäkringsärenden i förhållande till antalet hanterade ersättningsanspråk. Målet är att kostnaden inte ska öka. År 2016 har genomsnittsvärdet för alla försäkringar sjunkit till 969 kronor per anspråk jämfört med 989 kronor år 2015.

Pågående försäkringsärenden per 31 december respektive år

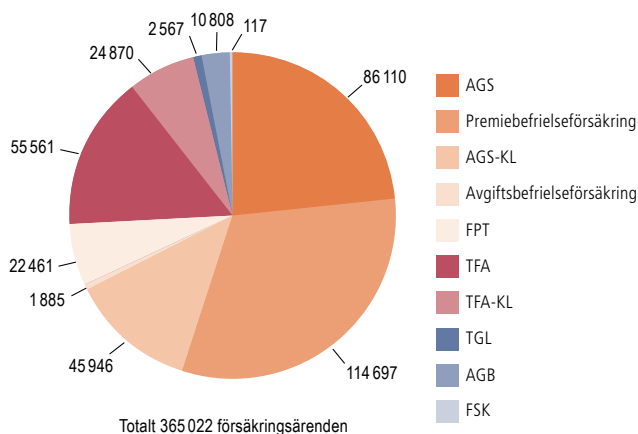

Kundnöjdhet

För att öka förståelsen för våra kunders behov och förväntningar genomför vi kontinuerligt undersökningar som mäter nöjdheten och vad som är viktigt för våra kunder. Undersökningarna genomförs i form av Nöjd Kund Index (NKI), som ger ett tydligt underlag för prioritering av förbättringsåtgärder och uppföljning, och som även möjliggör benchmarking. Undersökningen riktas varje år till kundgruppen försäkrade (anställda och egenföretagare som tecknat egen försäkring) och vartannat år till kundgruppen försäkringstagare (arbetsgivare).

För kundgruppen försäkrade (anställda) visar årets undersökning på fortsatt goda siffror jämfört med branschen i övrigt. Dock minskar den övergripande kundnöjdheten från 77 till 74, och vi ser att våra kunder får allt högre förväntningar på vår kommunikation i alla delar av ärendeprocessen. Störst påverkan på den övergripande nöjdheten har kontakten med handläggaren, följt av upplevelsen av anmälningsprocessen (handläggningstid och kontakt med kundtjänst). Den personliga kontakten är en viktig framgångsfaktor. För att svara upp mot kundernas förväntningar arbetar vi därför kontinuerligt med att stärka handläggarnas kompetens. Vi förbättrar också vår tillgänglighet genom att i allt högre utsträckning möta kunderna i de kanaler de önskar, samtidigt som vi utvecklar användarvänliga, enkla, begripliga e-tjänster som underlättar anmälan och förkortar ledtiderna.

Nya försäkringsärenden per försäkring år 2016

AFA FÖRSÄKRING

För kundgruppen försäkringstagare (arbetsgivare) har ingen nöjdhetsmätning genomförts under året. År 2015 gav mätningen ett NKI på 84. Kontakten via vår webbplats och våra nyhetsbrev är de områden som har störst påverkan på arbetsgivarnas nöjdhet.

För kundgruppen uppdragsgivare har ingen nöjdhetsmätning genomförts under 2016.

Digital anmälan av försäkringsärend

Något som ytterligare effektiviserar vår skadehantering är vår e-tjänst för anmälan, som ökar tillgängligheten för de försäkrade, förenklar anmälningsprocessen och förkortar ledtiderna samtidigt som den bidrar till minskade kostnader för pappersförbrukning och utskick. Under 2016 har AFA Försäkring mottagit cirka 190 000 anmälningar via våra e-tjänster.

Totalt har drygt 7 000 arbetsgivare anslutit sig till e-tjänsten, varav 6 804 privata företag, 307 kommuner och landsting samt 34 statliga företag.

För de försäkringar som är möjliga att anmäla via vår e-tjänst har de digitala anmälningarna stått för 79 procent av totalt antal (TGL- och AGB-ärenden är inte möjliga att anmäla via e-tjänsten).

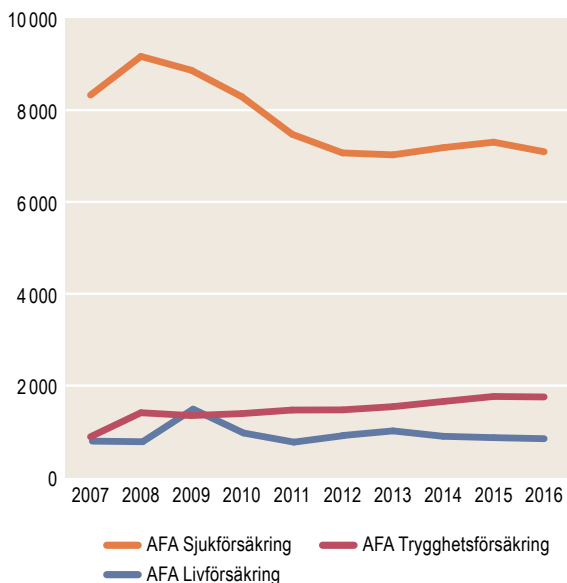
Förebygga ohälsa och arbetskada

För att medverka till att alla arbetsplatser ska vara säkra och trygga så att ingen behöver skadas eller bli sjuk av sitt arbete, arbetar AFA Försäkring med förebyggande arbete. Detta är ett mervärde i de kollektivavtalade försäkringarna. Härigenom kan arbetsskador och ohälsa minska långsiktigt och därmed också kostnaderna för försäkringarna. Att sprida kunskap och resultat av vår förebyggande verksamhet är en viktig del av detta.

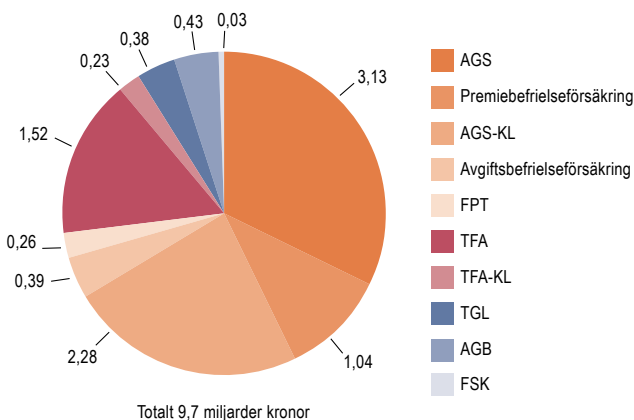
AFA Försäkring bidrar på flera sätt till att utveckla arbetsmiljöarbetet på den svenska arbetsmarknaden. Vår skadedatabas innehåller information om alla skador och sjukdomar som anmälts till AFA Försäkring sedan 1970-talet. Denna information ligger till grund för beslut om inriktning på vårt stöd till forskning och utveckling inom arbetsmiljö och hälsa. Vi tillhandahåller också systemlösningar för rapportering av arbetsskador (de så kallade IA-systemen). Dessutom finansierar vi externa samarbetspartners som ger våra försäkringstagare stöd i det löpande arbetsmiljöarbetet.

Under året har AFA Försäkring totalt bidragit med 293 miljoner kronor i stöd till forskning och förebyggande arbete. 157 miljoner kronor har kostnadsförts för anslag till forskning och utveckling, varav 102 miljoner kronor anslagits till 37 projekt i de öppna utlysningarna. Stödet till externa samarbetspartner uppgick till 160 miljoner kronor.

Utbetalda försäkringsersättningar per försäkringsföretag, mnkr

Utbetalda försäkringsersättningar per försäkring år 2016, mdkr

Förvalta kapital

Målet för vår kapitalförvaltning är att förvalta kapitalet på ett tryggt sätt, så att försäkringsåtaganden alltid kan uppfyllas, och till god avkastning, så att försäkringsersättningarna i hög grad finansieras via avkastning, samt att agera på ett ansvarsfullt sätt på de finansiella marknaderna. Kapitalförvaltningen sker med utgångspunkt från försäkringsrörelsernas åtaganden och kassaflöden.

För försäkringsföretagen inom AFA Försäkring skapas normalportföljer med en optimal tillgångssammansättning med avseende på respektive företags åtaganden, konsolidering, riskaptit och begränsningar i form av bland annat myndighetskrav.

Verksamheten utvärderas genom att den aktiva avkastningen, det vill säga totalavkastningen minus normalportföljens avkastning, ska uppgå till minst 0,4 procentenheter per år på en rullande treårsperiod samt att förvaltningskostnaden ska vara låg relativt jämförbara kapitalförvaltare.

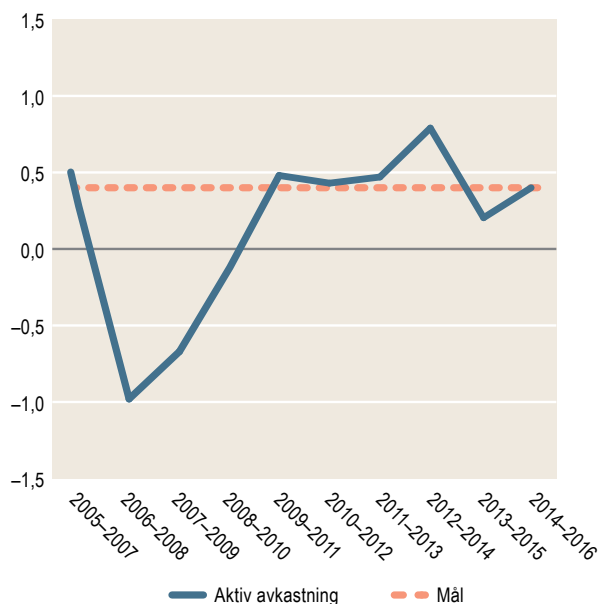
För treårsperioden 2014–2016 uppgick den aktiva avkastningen till 0,4 procentenheter per år. Kostnader i värdepappersförvaltningen uppgick till 0,07 procent av det förvaltade kapitalet. Trots nollpremier för den absoluta merparten av AFA Försäkrings försäkringar samt återbetalningar på 2,6 miljarder kronor för delar av 2004 års premier i AFA Sjuk-

försäkring ökade AFA Försäkrings förvaltade kapital under 2016 från 193,0 miljarder kronor vid årets ingång till 197,2 miljarder kronor vid årets utgång.

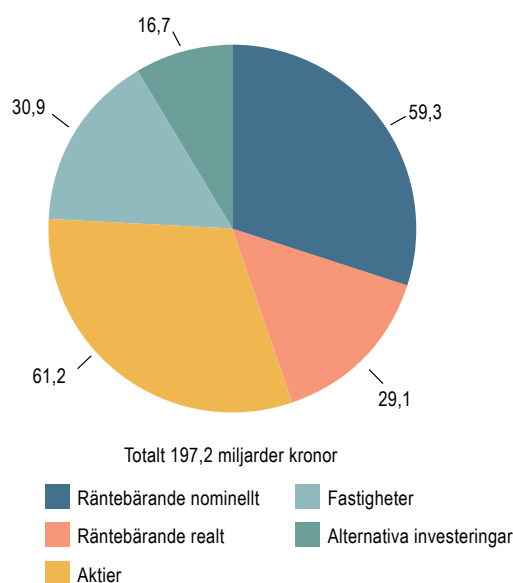
Beräkna premien

Premienivån bestäms av AFA Försäkrings styrelser. För att maximera försäkringstagarnas finansiella nytta är målet att hålla en ”långsiktig och stabil premienivå vid oförändrade lagar och försäkringsvillkor”. Verksamheten ska för detta ändamål leverera tydliga, korrekta och kompletta beslutsunderlag avseende premienivåer till styrelserna. Kvaliteten i beslutsunderlagen utvärderas sedan årligen av styrelserna.

Aktiv avkastning i procentenheter, rullande treårstal

Förvaltad kapital AFA Försäkring 2016-12-31, mdkr

FINANSIELLA MÅL

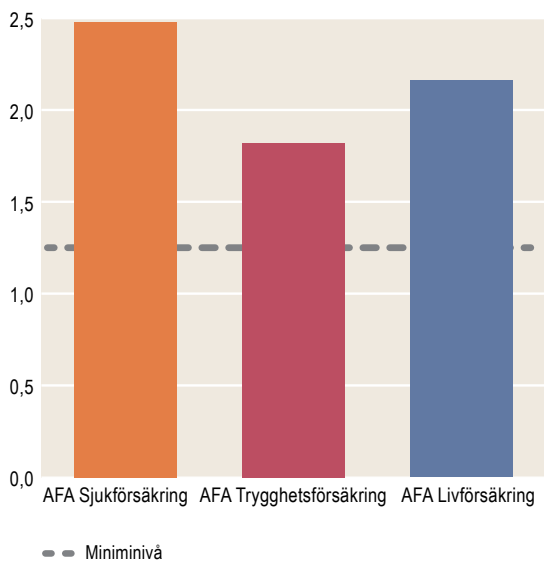
En förutsättning för AFA Försäkrings verksamhet är en stabil finansiell ställning som garanterar att försäkringsåtaganden alltid kan infrias, samtidigt som de försäkrades och försäkringstagarnas finansiella nytta maximeras. En stabil finansiell ställning för AFA Försäkring innebär därför att:

- Säkerställa att alltid vara solvent,
- Hålla en stabil premie över tid,
- Skapa en hög avkastningsfinansiering samt
- Sträva efter skatteeffektivitet

Solvens

Styrelsen har operationaliserat mål för att säkerställa en stabil finansiell ställning. Det grundläggande solvensmålet syftar till att alltid kunna infria försäkringsåtagandena genom att undvika en alltför hög insolvensrisk. Solvensmålet är operationaliserat i en minimifondering, bestämt som fonderingskvoten (kvoten mellan tillgångarnas och skuldernas värden) kopplad till en sannolikhet att gå under SCR-kapitalkraven på ett års sikt. I den dagliga finansiella styrningen kan det strategiska fonderingskvotmålet och den ettåriga SCR-risken sammanfattas i ett solvenskvotmått.

Solvenskvotmått

Premier

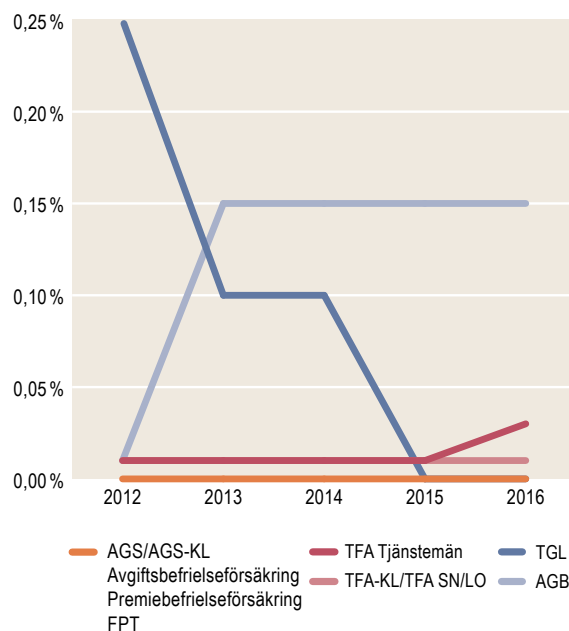
Därutöver har AFA Sjukförsäkring och AFA Trygghetsförsäkring, i syfte att maximera försäkringstagarnas och de försäkrades finansiella nytta, mål om att hålla en stabil premie under kommande fem år samt att skadekostnaden i väsentlig utsträckning ska finansieras med hjälp av kapitalavkastning. Fonderingskvoten ska vid bestämd målfondering och en ettårig SCR-risk ge tillräckligt riskutrymme för en tillgångsallokering som kan generera en totalavkastning som i väsentlig utsträckning finansierar skadekostnaden med hjälp av kapitalavkastning.

Avkastningsfinansiering

Den genomsnittliga tiden från premieinbetalning till utbetalning av försäkringsersättning i AFA Försäkring är mer än åtta år. Detta betyder att företagen har möjlighet att förvalta en stor del av premien under lång tid, vilket ger utrymme för en avkastningsfinansiering motsvarande en tredjedel av de totala försäkringskostnaderna över tid.

Under perioden 2012–2016 har kapitalavkastningen stått för 100 procent av den totala finansieringen i AFA Försäkring och därmed finansierat försäkringsersättningarna med totalt 87,7 miljarder kronor. Målet att finansiera försäkringsersättningarna med hjälp av kapitalavkastningen har därmed kunnat infrias.

Premienivåer

Skatteeffektivitet

AFA Försäkring ska även sträva efter skatteeffektivitet. För AFA Sjukförsäkring och AFA Trygghetsförsäkring uppfylls detta genom att låta företagen över tid vara konsoliderade på en nivå motsvarande målfonderingen samt att taket för säkerhetsreserven är rätt kalibrerat mot företagets risker.

AFA Livförsäkring består av en skadeförsäkringsgren (AGB-försäkringen) och en livförsäkringsgren (TGL-försäkringen och familjeskyddsförsäkringen). Riskhanteringen för skadeförsäkringsgrenen är inriktad på att bygga upp fonderingen i goda tider för att kunna klara ett krisscenario med mycket hög arbetslöshet. Riskhanteringen för livförsäkringsgrenen, som har både premie- och inkomstskatt, har som mål att uppnå en kombination av premieintäkter och totalavkastning som är effektiv ur ett skattehänseende. Det grundläggande målet att klara solvenskraven är gemensamt för de båda försäkringsgrenarna.

Inget av försäkringsföretagen inom AFA Försäkring har betalat inkomstskatt för 2016.

AFA Försäkrings riskstrategi bygger på de av styrelsen uppsatta målen för verksamheten. För mer information om riskhanteringen, se not 2 i respektive försäkringsföretag.

FINANSIELLA RESULTAT

AFA Försäkring har ett stort ekonomiskt åtagande till de försäkrade eftersom utbetalningen av ersättningar i många fall sträcker sig över lång tid. Det innebär att de under året utbetalda skadeersättningarna till stor del härrör från skador som har inträffat flera år tidigare och att kostnaden för årets skador kommer generera utbetalningar under många år framöver. Den verkliga kostnaden för under året inträffade skador visar sig först efter många år.

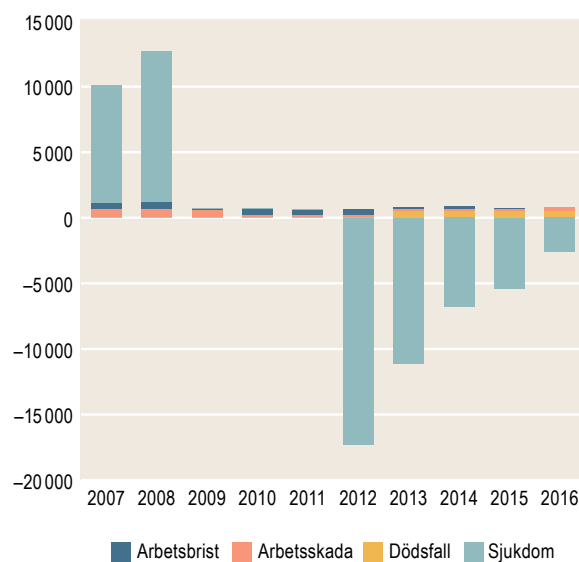
Försäkringsersättningar finansieras av dels årliga premieinbetalningar, dels kapitalavkastning på företagens tillgångar. Under 2016 uppgick premieintäkterna till –1,8 miljarder kronor. De negativa premieintäkterna förklaras av den premieåterbetalning om 2,6 miljarder kronor till arbetsgivare inom den privata sektorn av sjukförsäkringspremier i avtalsgruppsjukförsäkringen från 2004. Premieåterbetalningen tillsammans med en god kapitalavkastning och en ur ett längre perspektiv mer normal nivå för kostnader för försäkringsersättningar gjorde att resultatet för AFA Försäkring år 2016 blev 2,2 miljarder kronor.

För att ge en bild av de finansiella resultaten analyseras försäkringsersättningar, premieinbetalningar och kapitalavkastning för en femårsperiod. För mer information, se förvaltningsberättelsen i respektive försäkringsföretag.

Premieinbetalningar

Premieinbetalningarna i ett tioårigt perspektiv framgår av nedanstående diagram. De låga premieinbetalningarna för åren 2009 till 2011 möjliggjordes främst av stora avvecklingsvinster i AFA Sjukförsäkring. Dessa grundar sig i en väsentligt minskad sjukfrånvaro i samhället som beror på den lagändring som trädde i kraft år 2008. Från 2009 till 2016 har premiesatserna varit noll inom AFA Sjukförsäkring. Åren 2012 till 2016 har AFA Sjukförsäkring dessutom återbetalat premier som avser tidigare inbetalda premier för åren 2004 till 2008.

Premieinbetalningar fördelade på ersättningsbara händelser, mnkr

Kapitalavkastning

Under tioårsperioden 2007–2016 uppgick AFA Försäkrings ackumulerade avkastning till 87,9 procent. Den aktiva avkastningen uppgick under samma period till 2,3 procentenheter, vilket innebär en aktiv avkastning på 0,1 procentenheter per år.

AFA FÖRSÄKRING

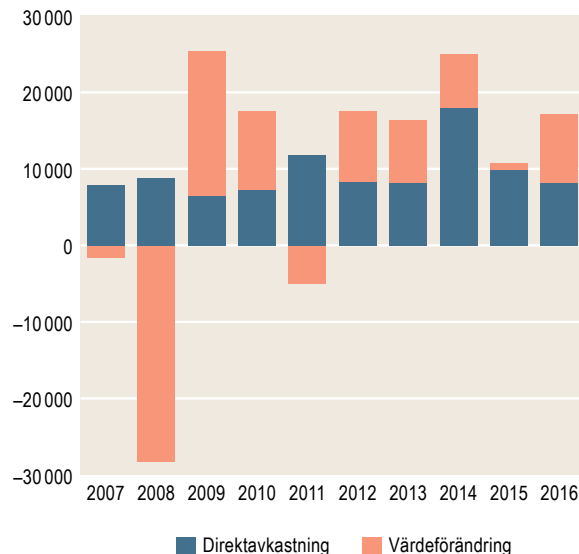
År	Avkastning innehav	Avkastning normalportfölj	Aktiv avkastning
2007–2016	87,9%	85,6%	2,3%
Genomsnittlig avkastning per år	6,5%	6,4%	0,1%

AFA Försäkrings globala aktieindex steg under året med drygt 16 procent. I Sverige gav aktiemarknaden en avkastning på knappt tio procent. Räntan på långa (10-åriga) svenska reala statsobligationer föll under året från -0,5 procent till -1,4 procent. Även långa nominella svenska statsobligationsräntor sjönk, från 1,0 procent till 0,5 procent.

Totalavkastningen för AFA Försäkring uppgick under 2016 till 9,8 procent. För företagen i AFA Försäkring var avkastningen under året följande:

- AFA Sjukförsäkring: 10,3 procent
- AFA Trygghetsförsäkring: 7,8 procent
- AFA Livförsäkring: 7,9 procent

Kapitalavkastning uppdelad på direktavkastning och värdeförändring, mnkr

Totalavkastningstabell för placeringar

	Marknadsvärden				Totalavkastning	
	2016		2015		2016	2015
	mnkr	%	mnkr	%	%	%
Räntebärande nominellt	59 318	30	62 070	32	1,7	0,5
Räntebärande realt	29 110	15	28 761	15	8,4	1,1
Aktier	61 212	31	59 485	31	12,9	4,2
Fastigheter	30 852	16	27 131	14	18,2	17,8
Alternativa investeringar	16 700	8	15 601	8	15,0	21,3
Valuta	-	-	-	-	0,0	0,1
Allokeringsportfölj	82	0	0	0	0,0	0,1
Totalt	197 274	100	193 048	100	9,8	5,7

Bidragsanalys år 2016, %

	Normalportfölj	Avkastning normalportfölj	Avkastning portfölj	Förvaltningsbidrag
Räntebärande nominellt	33	1,5	1,7	0,1
Räntebärande realt	15	7,9	8,4	0,1
Aktier	31	11,2	12,9	0,5
Fastigheter	13	14,0	18,2	0,6
Alternativa investeringar	8	15,0	15,0	-
Valuta	-	-	0,0	0,0
Taktisk allokering	-	-	0,3	0,3
Totalt	100	8,2	9,8	1,6

Tillgångsslaget alternativa investeringar har i längre tidsserier ett absolutavkastningskrav på tio procent årligen som index.

Försäkringsersättningar

Kostnaden för försäkringsersättningar består av dels utbetalda försäkringsersättningar, dels förändring i de avsättningar som görs för att täcka oreglerade skador. Diagrammet nedan visar hur dessa båda variabler har förändrats över tid. Utbetalningarna har utvecklats relativt stabilt, och det är främst variationen i avsättningarna som ger upphov till förändringar i kostnaden för försäkringsersättningarna. Detta förklaras av att skadeersättning i ett pågående ärende utbetalas över lång tid – i genomsnitt i tio år. Ändringar i lagar och regelverk som påverkar avsättningarna direkt kommer att påverka utbetalningsnivån med stor eftersläpning i tid.

Sjukdom är den ersättningsgrundande händelse inom AFA Försäkring som utbetalar mest ersättning och som vanligtvis uppvisar den största förändringen i avsättningarna mellan åren. Avvecklingsvinster under åren 2008 till 2012 har gjort att behovet av avsättningar har minskat. Variationen i utfallet för 2013 till 2016 beror främst på variationer i marknadsräntor.

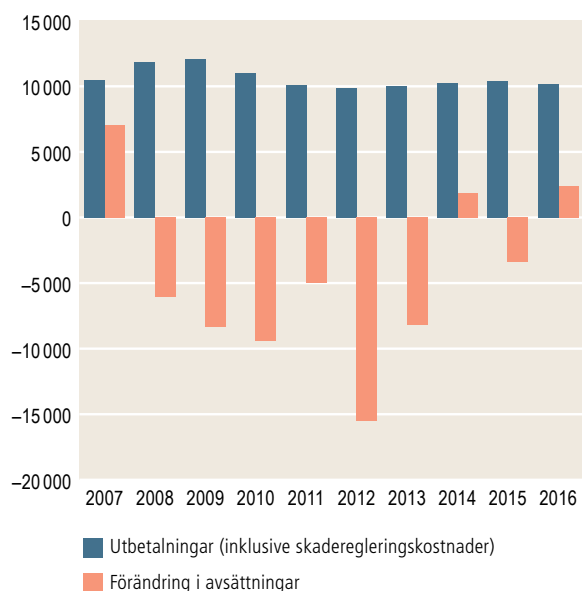
Försäkringsersättningar för dödsfall är relativt stabila under perioden medan försäkringsersättningarna för arbets-

brist varierade kraftigt mellan år beroende på situationen på arbetsmarknaden. Exempelvis ökade kostnaderna 2009 och 2013 på grund av fler friställningar.

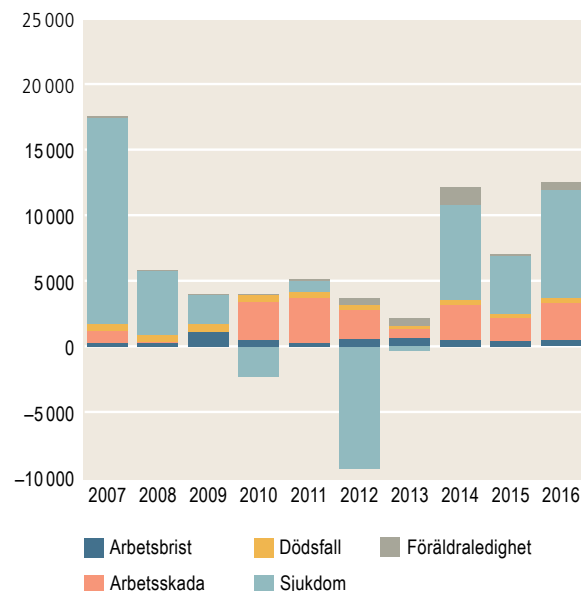
Försäkringsersättningarna för arbetsskada ökade 2010 vilket berodde på villkorsförändringar. Försäkringsersättningarna fortsatte också att vara höga under 2011 och 2012 vilket berodde på under året sjunkande diskonteringsräntor och ökade avsättningar för skaderegleringskostnader. Variationen i utfallet för 2013 till 2016 beror främst på variationer i marknadsräntor.

Försäkringsersättningar för föräldraledighet har fördubblats mellan åren 2013 och 2014. Detta beror på att den nya försäkringen föräldrapenningtillägg (FPT) började gälla 2014.

Försäkringsersättningar fördelade på utbetalningar och nya avsättningar, mnkr

Försäkringsersättningar fördelade på ersättningsgrundande händelser, mnkr

AFA FÖRSÄKRING

Resultatöversikt 1 januari–31 december

mnkr	AFA Försäkring		AFA Sjukförsäkring		AFA Trygghetsförsäkring		AFA Livförsäkring	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
INTÄKTER								
Premieintäkter	-1 778	-4 649	-2 609	-5 369	291	178	540	542
Kapitalavkastning	17 225	10 739	14 265	9 041	2 528	1 534	432	164
Resultatandel joint venture	296	176	296	176	-	-	-	-
Summa intäkter	15 743	6 266	11 952	3 848	2 819	1 712	972	706
KOSTNADER								
Försäkringsersättningar	-12 595	-7 048	-8 916	-4 635	-2 842	-1 724	-837	-688
Administrativa driftkostnader	-827	-694	-478	-410	-291	-222	-58	-62
Kostnader för forskning	-156	-192	-83	-75	-61	-105	-12	-13
Summa kostnader	-13 578	-7 934	-9 477	-5 120	-3 194	-2 051	-907	-763
RÖRELSERESULTAT	2 165	-1 668	2 475	-1 272	-375	-339	65	-57
ÅRETS RESULTAT	1 886	-1 053	2 070	-768	-288	-268	104	-17

Ekonomisk ställning per den 31 december

mnkr	AFA Försäkring		AFA Sjukförsäkring		AFA Trygghetsförsäkring		AFA Livförsäkring	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Balansomslutning	207 273	194 659	163 375	153 306	37 353	35 208	6 545	6 149
Placeringstillgångar	203 771	188 475	160 921	148 704	36 729	34 089	6 121	5 686
Försäkringstekniska avsättningar (FTA)	100 869	98 501	78 881	77 287	20 216	19 419	1 772	1 795
Eget kapital	80 806	78 910	65 471	63 396	11 746	12 035	3 589	3 484

Nyckeltal

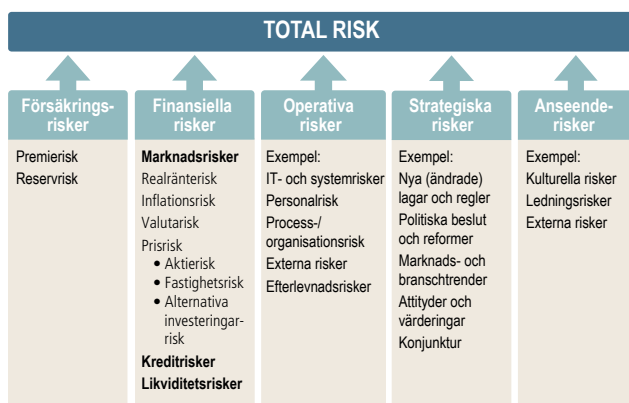
	AFA Försäkring		AFA Sjukförsäkring		AFA Trygghetsförsäkring		AFA Livförsäkring	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Totalavkastningsprocent	9,8	5,7	10,3	6,0	7,8	5,1	7,9	2,6
Driftkostnader för skadereglering i % av utbetalda försäkringsersättningar	4,7	5,0	3,2	2,8	11,5	15,5	1,9	2,5
Driftkostnader för kapitalförvaltning i % av förvaltad kapital	0,07	0,06	0,06	0,06	0,07	0,06	0,12	0,12
Konsolideringskapital, mnkr	95 233	93 103	75 883	73 399	15 014	15 437	4 336	4 272
Konsolideringskapital i % av FTA	94	95	96	95	74	79	245	238

I tabellerna ovan avser AFA Försäkring de tre försäkringsföretagen tillsammans. AFA Sjukförsäkring och AFA Trygghetsförsäkring redovisas inklusive koncernvärden för dotterföretag. AFA Livförsäkring redovisas som om företaget konsoliderats i en koncern.

Risker

AFA Försäkring arbetar kontinuerligt med riskhantering. Syftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna i verksamheterna är väl avvägda mot varandra och mot uppdragen. Riskhanteringen inriktas på att identifiera, mäta och analysera de risker som hotar uppfyllandet av de finansiella målen. Riskexponeringen beskriver vilken risk AFA Försäkring är utsatt för och hur den påverkas av vad som görs i den löpande riskhanteringen.

AFA Försäkrings risker delas upp i fem kategorier: försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker, strategiska risker och anseenderisker. En beskrivning av försäkringsföretagens risker och riskhantering återfinns i not 2 i respektive årsredovisning.

Kapitalkrav och tillgängligt kapital

Solvens II-regelverket ställer krav på försäkringsföretagen att beakta riskerna i företagets tillgångar och skulder. De försäkringstekniska avsättningarna (FTA) värderas utifrån ”bästa skattning” av värdet av företagets försäkringsåtaganden plus en riskmarginal. Den del av företagets tillgångar, värderade utifrån en Solvens II-balansräkning, som överstiger FTA utgör dess kapitalbas. Solvens II-regelverket innefattar bestämmelser gällande storleken på kapitalbasen. Utifrån de risker som företaget tar räknas ett minimikapitalkrav (Minimum Capital Requirements, MCR) och solvenskapitalkrav (Solvency Capital Requirements, SCR) fram. Kapitalbasen ska till var tid täcka dessa krav. Om kapitalbasen underskrider SCR måste riskreducerande och/eller kapitalstärkande åtgärder vidtas. Om kapitalbasen under-

skrider MCR måste omedelbara åtgärder vidtas under övervakning av tillsynsmyndigheten. Företag kan välja att beräkna sitt solvenskapitalkrav (SCR) med en förutbestäm standardformel, eller ansöka om att få använda en intern modell. Vidare kräver Solvens II att företagen ska ha en kvalitetsindeldad kapitalbas som minst ska uppgå till SCR.

Försäkringsföretagen inom AFA Försäkring använder standardformeln och uppfyller kapitalkraven under 2016.

AFA Försäkring, kapitalkrav och kapitalbas	2016
SCR	39 163
Kapitalbas	91 502

Finansiell riskexponering på balansräkningen

Nedan redovisas den finansiella riskexponeringen på AFA Försäkrings balansräkning under ett år uttryckt som Value at Risk (VaR). VaR definieras som den med en viss sannolikhet (97,5 procent) förväntade förlusten från ogynn-samma marknadsrörelser över ett år.

Vid utgången av 2016 hade de tre försäkringsföretagen inom AFA Försäkring finansiella risker på sammanlagt 24,2 miljarder kronor brutto om perfekt korrelation mellan samtliga risker antages. Till följd av långt driven diversifiering av tillgångarna reducerades de finansiella riskerna med 14,5 miljarder kronor. Den finansiella nettorisken stannade därför på 9,7 miljarder kronor.

AFA Försäkring, VaR, mdkr	2016-12-31	2015-12-31
Ränterisk	1,9	4,0
Aktierisk	7,9	9,5
Fastighetsrisk	5,2	5,1
Alternativa investeringar-risk	4,3	2,5
Valutarisk	4,9	6,0
Summa risker, brutto¹⁾	24,2	27,1
Diversifieringseffekt mellan tillgångsslag	-14,5	-16,4
Summa risker, netto¹⁾	9,7	10,7

¹⁾ Summa risker netto beräknas med observerade korrelationer inom och mellan tillgångsslag uppdelade på typ och geografisk region. Vid beräkning av summa risker brutto sätts dessa till 1.

